

SAKSPAPIR

HØRING - KULTURSKOLETILBUD – FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOV OG PRIVATSKOLELOV

Dokumentinformasjon:

<i>Saksbehandler:</i> Gro Dalen Tlf: 70 16 34 82 <i>E-post:</i> postmottak@alesund.kommune.no	<i>ArkivsakID:</i> 12/417 <i>JournalID:</i> 13/58881 <i>Arkiv:</i> K2-A20	<i>Avgjøres av:</i> KKO
--	---	--------------------------------

Behandling:

<i>Organ:</i> KOMITÉ FOR KULTUR OG OPPVEKST	<i>Møtedato:</i> 23.09.2013	<i>Sak nr.</i> 053/13
--	--------------------------------	---------------------------------

Politisk behandling:

Rådmannens innstilling:

Ålesund kommune slutter seg ikke til forslaget til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven om en lovfesting av plikt for kommuner og private skoler til å tilby et gratis kulturskoletilbud, kulturskoletimen, for elever på 1. – 4. trinn i tilknytning til skole/SFO.

For begrunnelse, se saksframstillingen/konklusjon med begrunnelse.

KKO-053/13 Vedtak Komité for kultur og oppvekst 23.09.2013

Som rådmannens innstilling.

Forslag:

Anders Lindbech (SV) fremmet på vegne av Ap og SV følgende fellesforslag:

Ålesund kommune slutter seg til forslaget til endringer i opplæringsloven og

Votering:

Alt. votering:

Lindbecks forslag	5 stemmer
Rådmannens innstilling	8 stemmer og er vedtatt.

Rådmannens saksutredning:

Bakgrunn:

Kunnskapsdepartementet har sendt ut forslag til å lovfeste en plikt for kommuner og private skoler til å tilby et gratis, frivillig kulturskoletilbud for elever på 1. – 4. trinn i tilknytning til skole eller skolefritidsordning (SFO). Forslaget innebærer endringer i opplæringsloven og privatskoleloven. Høringsfristen er 1. oktober.

I regjeringens Kulturløftet II heter det bl.a. at alle barn som ønsker det skal få et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris. Kulturskoletilbudet, som leverte sin rapport i 2010, slo fast at det er gode forutsetninger for og anbefaler et sterkere og bredere samarbeid mellom grunnskolen, SFO og kulturskolen. Utgangspunktet er at grunnskolen er en ideell arena for å kunne gi alle barn anledning til å delta i kulturlivet på lik linje. Det er også en målsetning å bidra til et mer inkluderende tilbud enn dagens kulturskole.

I forbindelse med årets statsbudsjett ble det innført et nytt kulturskoletilbud, en uketime med kulturskoletime i skole- eller SFO-tiden på 1. – 4. årstrinn fra høsten 2013. Tilbudet er frivillig, men elevene skal ha rett til å delta. Det forutsettes at tilbudet skal være reelt, dvs. at elevene ikke må velge mellom kulturskoletimen og f.eks. leksehjelp. Tilbudet skal komme i tillegg til den obligatoriske grunnopplæringen.

Kommunene har ansvaret for innhold og organisering av tilbudet.

I lovforslaget heter det i § 13-6 tredje ledd: «*Musikk- og kulturskolen skal samarbeide med grunnskolene om kulturskoletilbudet (...)»*, og at dette skal være en gjensidig plikt. Departementet gir klare signaler om at det i dette samarbeidet er naturlig at kulturskolene får ansvaret for å forme og fylle det innholdsmessige ved bruk av sin kompetanse og sine materialer og ressurser. Selv om kulturskolene får ansvaret for å forme innholdet, kan det gjerne trekkes inn andre ressurser som en del av tilbudet, f.eks. Den kulturelle skolesekken.

Her er det en liten forskjell i lovforslaget mellom grunnskolene og private skoler. De private skolene vil ikke ha plikt til å samarbeide med musikk- og kulturskolen, men de blir oppfordret til å finne gode samarbeidsløsninger det være seg med kulturskolene eller grunnskolene.

Selv om det ikke fastsettes noen formelle og absolutte kompetansekrav i forbindelse med lovendringen, trekker departementet fram kombinasjonen av pedagogisk kompetanse og kunst- og kulturfaglig kompetanse som viktig for de ansatte i kulturskoletimetilbudet.

Departementet presiserer at det nye kulturskoletilbudet ikke tar sikte på å gjøre endringer ved det eksisterende tilbudet i musikk- og kulturskolene, og at dagens musikk- og kulturskoler skal opprettholdes som i dag. Kulturskoletimen skal således være noe annet enn det ordinære kulturskoletilbudet, som for øvrig er hjemlet i opplæringsloven § 13-6.

Vurdering:

De estetiske fagene har tapt terreng i grunnskolen de siste årene. Samtidig som det har vært en relativ reduksjon av timetallet i grunnskolen (fra 20 til 12,5 % de siste ti årene), har også de estetiske fagene blitt svekket i lærerutdanningene. Dette skjer til tross for at velrenomert forskning viser at ungdom som får god undervisning i estetiske fag scorer bedre på en rekke områder sammenlignet med medelever som ikke får denne undervisningen.

Gjennom grunnskolen og SFO når man sannsynligvis flere barn enn kulturskolen som selvstendig tilbud gjør, og et godt tilbud kan anspore elevene til et større engasjement i kunst- og kulturfag.

Et gratis, frivillig tilbud til elever på 1. – 4. trinn vil gi langt flere elever et tilbud i kulturskolen enn det kulturskolen har kapasitet til å dekke opp i dag. Slik sett kan kulturskoletimen kanskje bidra til at redusere ventelistene og komme et skritt nærmere visjonen om kulturskole for alle.

Det er imidlertid også praktiske utfordringer knyttet til å gjennomføre kulturskoletimen. Det ene er finansieringen av *alle* utgiftene som påløper kommunen, det andre er de praktiske utfordringene.

Rett nok er kommunene kompensert med lærerlønn og 15 % for utgifter knyttet til administrasjon, men er ikke nødvendigvis tilstrekkelig. En undervisningstime krever ikke bare en lærer, men kanskje også undervisningsmateriell og –utstyr, reisetid, bilgodtgjørelse. Og om ikke tilbudet kan organiseres innenfor skoledagen, kan det, i og med at kulturskoletimen skal være et gratis tilbud, bety tapte inntekter fra SFO.

Videre kan lokale for undervisningen være en praktisk utfordring for mange kommuner. Her i Ålesund er det plassmangel på mange av skolene, både i skole- og SFO-tida. Da blir spørsmålet hvordan man skal finne rom for kulturskoletimen på skolene våre.

Et annet spørsmål er om økte offentlig satsing på kulturskoleaktivitet heller bør gå til ordinær kulturskoledrift, ikke minst å få redusert de ventelistene som i dag eksisterer i mange kommuner?

Økonomiske konsekvenser:

Stortinget bevilget 73,8 mill. kroner for å sette i gang kulturskoletimen fra høsten 2013. Midlene er lagt inn i rammetilskuddet til kommunene, og skoleeier blir kompensert for tiltaket tilsvarende en ny uketime med lærerlønn, inkludert for- og etterarbeid, samt et påslag på 15 % for administrasjon (og andre utgifter). Helårseffekten av tiltaket blir ca. 177 mill. kroner, noe som tilsvarer ca. 245 årsverk i kulturskolen totalt sett. For Ålesund sin del utgjør den økte rammeoverføringen ca. kr 617.000 i 2013, og knapt 1,5 mill. kroner på årsbasis (fra 2014).

To andre aspekt må tas med og vurderes i forbindelse med i organiseringen av kulturskoletimen. Noen elever har rett til skyss til og fra skolen. Departementet foreslår ikke rett til skyss knyttet til kulturskoletimen, fordi det er et frivillig tilbud.

Dersom kulturskoletimen legges inn i SFO-tiden, vil det at tilbudet skal være gratis kunne komme i konflikt med at SFO har egenbetaling. Departementet er tydeligvis klar over dette, og signaliserer en forskriftshjemmel som bl.a. skal kunne gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av gratisprinsippet.

Juridiske konsekvenser:

Opplæringsloven § 13-6 pålegger kommunen en plikt til, alene eller i samarbeid med andre kommuner, å ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge. Dette tilbudet er ikke en del av grunnskoleopplæringen etter opplæringsloven. Det finnes heller ingen bestemmelser i opplæringsloven om et gratis kulturskoletilbud for elever.

Andre driftsmessige eller organisatoriske konsekvenser:

I følge Norsk kulturskoleråd har cirka halvparten av kommunene i Møre og Romsdal har startet opp med kulturskoletimen i høst. Når det gjelder byene, har Molde startet opp 01.08.13, mens Kristiansund jobber for å få oppstart 01.01.14.

De økonomiske midlene som inngår i rammetilskuddet for 2013 er ikke lagt inn i kulturskolens budsjett. Følgelig har Ålesund kulturskole ikke startet opp i høst, men har så smått begynt å planlegge kulturskoletimen med tanke på evt. oppstart høsten 2014. Vår største utfordring er trolig ikke det innholdsmessige, men den praktiske gjennomføringen fordi svært mange av skolene og skolefritidsordningene i Ålesund er presset på kapasitet og rom. Det innebærer at tilbudet og organiseringen av tilbudet må skreddersys hver enkelt skole.

Konklusjon med begrunnelse:

Forutsatt fortsatt tilstrekkelig statlig finansiering, kan innføringen av en gratis kulturskoletime på 1. – 4. trinn være et positivt supplement til det ordinære kulturskoletilbudet, og det kan bidra til sosial utjevning og økt interesse for å oppleve kunst og kultur.

Selv om intensjonen med lovforslaget er god, skapes det økonomiske og praktiske problemer som må løses. Antakeligvis er det innholdsmessige det enkleste å få til, mens de store utfordringene er knyttet til om en slik reform faktisk blir fullfinansiert både med tanke på drift (inkl. evt. tapte SFO-inntekter) og lokale investeringsbehov som utløses. Rådmannen tror ikke at så vil skje. Videre vil det for Ålesund, og trolig for mange andre kommuner være en stor praktisk utfordring å finne tilstrekkelig med gode lokaliteter på de ulike skolene.

Etter en totalvurdering, og med avgjørende vekt på de sannsynlige praktiske og økonomiske utfordringene som ordningen kan innebære, vil rådmannen ikke anbefale at kulturskoletilbud i grunnskolen lovfestes pr. i dag. Rådmannen påpeker at med de store økonomiske utfordringene Ålesund og mange andre kommuner nå står foran, er det vanskelig nok å oppfylle alle de lovkrav som allerede eksisterer i forhold til kommunesektoren. Det er ikke tiden for å introdusere ytterligere utgiftsdrivende lovkrav med mindre det er tvingende nødvendig..

Jarle Bjørn Hanken
rådmann

Vedlegg:

-

Utrykte dokumenter i saken:

1. Høringsbrev og lovforslag,

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/hoeringer/hoeringsdok/2013/horing--forslag-til-endringer-i-opplarin.html?id=731660>